

УТВЪРЖДАВАМ

Мария Гиздова

Директор на Профилирана гимназия „Христо Ботев” гр. Дупница

ПРОФИЛИРАНА ГИМНАЗИЯ ”ХРИСТО БОТЕВ”

ГРАД ДУПНИЦА

УЧЕБНА 2022/2023 ГОДИНА

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИБОЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ ПЕРИОД - 2022-2023 ГОДИНА

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от Профилирана гимназия „Христо Ботев“ и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Програмата е свързана с принципите за равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик, както и за равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование; прилагане на диференцирани педагогически подходи; приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик; системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото

образование на всички равнища; сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училището, ученика, семейството и общността.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва редът и начините за оказване на **обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици**, които имат необходимост от такива в Профилирана гимназия „Христо Ботев“, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в Профилирана гимназия „Христо Ботев“ са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежанаци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

II. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

Условията и редът за осигуряване на общата и на допълнителната подкрепа се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие със заповед на директора на

Профилирана гимназия „Христо Ботев“ в началото на всяка учебна година се определя координатор в училището. За координатор може да бъде определен заместник-директорът по учебната дейност, главен учител или друг педагогически специалист. Функциите на координатора са определени в Наредбата за приобщаващото образование.

2. 1. Общата подкрепа

Общата подкрепа в Профилирана гимназия „Христо Ботев“ се осъществява от екип, включващ **педагогическия съветник, ръководството на училището и учителите**. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик. Общата подкрепа включва различна екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти, грижа за здравето въз основа на информация от родителя, както и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от Профилирана гимназия „Христо Ботев“ или други центрове за личностно развитие. Общата подкрепа е насочена към поощряване с морални и материални награди, дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение, превенция на обучителните затруднения. Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика, се разработват самостоятелно от училищната общност. Общата подкрепа включва допълнително обучение по учебни предмети, допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

Общата подкрепа за личностно развитие може да включва дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство; образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности и участие в проекти, програми, форуми и в други изяви на общинско, областно, национално и международно равнище; учебни предмети, модули и дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от децата и учениците.

Дейностите за реализиране на общата подкрепа имат за цел изграждане на позитивен организационен и психологически климат в училище, включително чрез психологическа подкрепа.

Реализирането на дейности за обща подкрепа за личностно развитие в училището въз основа на анализа може да се осъществява чрез план за действие в случаите, когато:

- се установят затруднения в обучението на ученика и/или има рискови фактори в средата, които може да повлияят на обучението му;
- се установи, че дете или ученик напредва значително по-бързо, отколкото децата и учениците на неговата възраст;

За неизпълнение на задълженията, определени в Закона за предучилищното и училищното образование, в нормативни актове по неговото прилагане и в правилника за дейността на училището, след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците може да се налагат санкции.

Освен налагането на санкция на ученика **задължително се предоставя обща подкрепа за личностно развитие като консултации по учебни предмети, консултации с психолог и/или с педагогически съветник, допълнително обучение и допълнителни консултации по учебни предмети в неучебно време, включително в периода на ваканциите, участие в занимания по интереси, кариерно ориентиране и други дейности с оглед недопускане на нарушения или отпадане от училище.** Видът на общата подкрепа се определя в плана за действие от координатора съвместно с класния ръководител, учителите на ученика и родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето.

Общата подкрепа включва поощрението с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност. Поощряването на децата и учениците с морални и с материални награди се регламентира в правилника за устройството и дейността на Профилирана гимназия „Христо Ботев“.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредбата за приобщаващото образование.

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности, на определени ученици от Профилирана гимназия „Христо Ботев“. Методите за оценка на потребностите на ученици, които се нуждаят от допълнителна подкрепа са регламентирани в Наредбата за приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите, са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности
- с изявени дарби;
- деца с хронични заболявания
- деца в риск

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

- работа с дете и ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, Профилирана гимназия „Христо Ботев“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживееене на детето с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение.

За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца с изяви дарби включва:

1. идентифициране на индивидуалните потребности и разработване на план за подкрепа за всяко дете или ученик с изявена дарба;
2. осигуряване на възможности за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби;
3. осигуряване/предоставяне на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи;
4. осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област – науки, технологии, изкуства, спорт;
5. осигуряване/предоставяне на възможности за участие в международни и национални изяви – състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други.
6. осигуряване на възможности за включване в програми и проекти.

Допълнителна подкрепа по се предоставя на деца и ученици с трайни постижения в съответната област, класирани на първите три места на общински, национални и международни изяви с конкурсен характер през предходната година, и в зависимост от възможностите на институцията.

За реализиране на дейностите в програмата за приобщаващо образование се създава екип за подкрепа за личностно развитие в училището със заповед на директора за конкретно дете или ученик – със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година.

За организиране на подкрепата за личностното развитие в Профилирана гимназия „Христо Ботев“ за координатор е определен **заместник-директора г-жа Гергана Рашева**, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование.

III. Направления:

- а) осигуряване на равен достъп до качествено образование за всички деца и ученици;
- б) утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система;
- в) създаване на предпоставки за успешна социализация на децата и учениците от етническите малцинства;

г) съхраняване и развиване на тяхната културна идентичност чрез изучаване на майчин език, история и култура;

д) поощряване на взаимното уважение, разбирателството и сътрудничеството между всички деца и ученици, независимо от етническата им принадлежност.

IV. Цели на програмата

1. Създаване на адаптирана среда

- достъпна среда
- физически достъп до всички помещения на училищната сграда
- достъпен транспорт
- достъпна информация и комуникации

2. Продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на ученици със специални образователни потребности в училище

3. Осигуряване на равни възможности за спорт, отдих, туризъм и участие в културния живот

- Участие в културни прояви и развлечения;
- Условия за развитие и интегрирано обучение в областта на науката, изкуството, спорта
- Създаване на условия за развитие на талантливите деца чрез насърчаване на техните творческите изяви.
- Възможност да творят и развиват своите творчески умения;

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Създаване на екип за личностна подкрепа	03.10.22 г.	директор	
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	03.10.22 г.	директор	
Представяне на дейностите по интереси на ЦОП	03.10.22 г.	представители на центровете	при проявен интерес от страна на центровете
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща и допълнителна подкрепа	постоянен	педагогически съветник, класни ръководители, учители	

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Изготвяне на план за действие за обща подкрепа за отделни деца и ученици	постоянен	педагогически съветник, класни ръководители, учители	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище		директор, зам.-директор, учители, класни ръководители, педагогически съветник	
Осигуряване на обща подкрепа на ученици, допуснали нарушения и застрашени от отпадане	постоянен	педагогически съветник, класни ръководители, учители	
Регулярни екипни срещи между класния ръководител, учителите и другите педагогически специалисти	постоянен	класни ръководители, учители	при необходимост
Запознаване периодично учениците чрез беседи и нагледни материали от какво се нуждаят и как може да оказват помощ на ученици с увреждания	2 пъти в учебна година	педагогически съветник, класни ръководители	
Предлагане на учениците участия в конкурси за написване на собствени творби или есета на тема "Ако аз бях различен..."	Съгласно планиране	учителите по български език и литература, философия и свят и личност	
Награждаване на ученици	постоянен	директор, заместник-директор	при и по определен повод за поощрение
Изслушване проблемите, ако има такива, от ученическите аудитории и педагогическата колегия	постоянен	класни ръководители, педагогически съветник, учители	
Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение	постоянен	класни ръководители, педагогически съветник, учители	
Осигуряване на достъпна архитектурна среда	постоянен	ръководство	

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от VIII до XII	01.12.22 г. 01.05.23 г.	педагогически съветник, кариерен консултант	
Идентифициране на ученици със СОП	постоянен	педагогически съветник, класни ръководител, учители,	
Оценка на потребности на ученици със СОП	постоянен	педагогически съветник, класни ръководители, учители	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	постоянен	педагогически съветник	
Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади	постоянен	учители	
Търсене на съдействие от общински органи и организации при възникнали проблеми или наложителни потребности	При възникване на проблеми	Училищно ръководство	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	постоянен	учители	
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	УКБППМН, директор, районна администрация	
Провеждане на допълнителни консултации по учебни предмети	постоянен	учителите	
Организиране на занимания по интереси	Според възможностите на училището	учителите	
Организиране на благотворителни базари като средствата се предоставят и за наложителни потребности на ученици с увекдания или	По установен график	Педагогически съветник Учениците от съответните класове класни ръководители	

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
задълбочени здравословни проблеми			
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на МО	
С помощта на училищното настоятелство и спонсорства отпускане на помощи или закупуване на учебни пособия на ученици от уязвими групи	При възникнали потребности	Училищно ръководство Училищно настоятелство	
Изготвяне и предоставяне на педагогическия съвет обобщен доклад-анализ за състоянието на приобщаващото образование	В края на учебната година	Координаторът на екипа за подкрепа	

VI. Финансиране

Основният източник на финансиране на дейностите в изпълнение на Стратегията е училищния бюджет. Най-големият допълнителен източник за финансиране на тези политики ще бъдат Структурните фондове на ЕС, чрез съответните Оперативни програми - Развитие на човешките ресурси, Регионално развитие, Конкуренентноспособност, Транспорт и др.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

14.09.2022 г.